

Mellem lysestagerne

Åb 1,9-2,7

"Men den, der har øre, skal høre, hvad Ånden siger til menighederne. Den, der sejrer, vil jeg give at spise af livets træ, som står i Guds paradis" (Åb 2,7).

Hovedtanke

Johannes' Åbenbaring indgyder mod. Den viser vejen til sejren.

Introduktion

Der findes holdninger, der kan blokere. For eksempel: "Det klarer vi aldrig". Den, der træder ud i livet med den holdning, må ikke undre sig, hvis nederlagene står i kø. Derimod kan holdningen: "Vi vil overvinde" give mod og sætte kræfter fri.

Protestsangen: "We shall overcome" har med sikkerhed spillet denne rolle. Dette motto satte mennesker i bevægelse. Det indgød mod på trods af alle genvordigheder. Joan Baez sang denne sang, da Martin Luther King holdt sin berømte tale, og ekkoet kom tilbage fra 300.000 struber: "Vi vil overvinde, vi vil være frie, vi vil leve i fred." – Hvornår vil det ske? "Someday" er sangens løfte: en skønne dag, på et eller andet tidspunkt, på den yderste dag. Er det ikke blot en fortrøstning med henvisning til "Sankt-uendeligheds-dag?" Eller er det ægte trøst?

Som indledningstekst for denne uge blev ordet om at vinde sejr valgt til menigheden i Efesos. Det indeholder en opmuntring, som kommer direkte fra Gud. Enhver af de syv menigheder får lignende budskaber om ikke at tabe sejren af syne. Alle kan sætte deres lid til den. Alle kan overvinde og triumfere ved ham, som har elsket os (Rom 8,37).

Blikket rettes fremad mod Herrens store dag. Så vil Paradiset blive genoprettet. – Er det blot fremtidsmusik? Ingenlunde! Den, der har fremtiden for sig, ejer den. Det er bemærkelsesværdigt, at der i den nævnte sang sker et skifte fra "someday" (en eller anden dag) til "today" (i dag). Synet om den kommende dag lader folk synge og sige: "We are not afraid – today" (vi er ikke bange) og det gælder her og nu.

På Patmos

Åb 1,9

På hvilke områder viste Johannes sig som broder?

Baggrund

"Mens lyden af det guddommelige *Jeg* fra vers 8 stadig gjælder, træder nu profetens *Jeg* frem foran menigheden: *Jeg*, Johannes. Falsk beskedenhed ligger ham fjernt. Han ved med sig selv, at Guds stemme taler igennem ham. Intet og ingenting kan overbevise ham om noget andet. At være Guds stemme forhindrer ham dog ikke i at være broder: jeres broder og ligemand" (WStB, Adolf Pohl, *Die Offenbarung des Johannes*, Teil 1, Berlin 1972, 76).

Johannes er fælles med dem om Riget. Han er fælles med dem om evangeliet. At gå ind for det glade budskab førte til landsforvisning for ham, bragte forfølgelse over menigheden og bandt dem således sammen i trængslen. Derudover var et andet fællesskab vigtigt for apostlen: fællesskabet i udholdenheden. For løfterne er ikke opfyldt endnu. Stadig hoverer ondskaben frækt. Der findes stadig udbredt uretfærdighed, og det ser ud som om døden stadig har magten, som om den er den sande gud. Udholdenheden i at vente på det kommende rige må ikke svækkes. At vente i fællesskab holder os vågne.

Nok er Johannes på en ø, men han er ikke isoleret.

Til fordybelse

Patmos forbinder vi med tanken om "landsforvisning", men også med "åbenbaring". Luther kaldte Wartburg for "mit Patmos". Netop grænseløs tillid opstår sommetider ud af stor trængsel. Friedrich Hölderlins digt "Patmos" begynder med ordene:

"Nær er Gud,
og dog vanskeligt at forstå.
Hvor faren lur, vokser
også redningen."

Til eftertanke

Hvornår – i ensomhedens mørke timer – er "håbets lys" gået op for mig?

På Herrens dag

Åb 1,10-11

Hvilken funktion har Ånden på "Herrens dag"?

Baggrund

Først i den efterapostolske tid blev søndagen kaldt "Herrens dag". Alligevel taler de fleste bibelfortolkere i dag om den som søndag. I nogle bibeloversættelser er endog søndagen gledet ind i teksten.

Den protestantiske teolog, Hans Bruns, skriver derimod i sin bibeloversættelse: "Nogle mener, at han [Johannes] her taler om søndagen, men det er mere nærliggende, at han mener 'Herrens store Dag', ud fra hvilken han så beskriver alt det efterfølgende: ikke 'en dag på fireogtyve timer', men 'den yderste dag' – tiden for de store kommende begivenheder, som vi går i møde" (Hans Bruns, *Die Bibel*, Giessen 1973, NT, 526).

I adventistlitteraturen tolkes "Herrens dag" som oftest som sabbat. Dog findes der også blandt adventister fortolkere, som her tænker på dagen for genkomsten. Mange benytter begge tolkninger, for efter hebraisk tænkemåde opfattes sabbatten som en forsmag på den kommende verden.

Til fordybelse

Skønt ganske fortumlet efter forvisningen til Patmos, får apostlen den gave at høre tydeligt og se klart og ser målet for sig. Han var ikke afskåret i sin isolation, men blev kaldt til tjeneste og fik til opgave at nedskrive det, som han havde set og oplevet, og sende det til de syv menigheder. Og vi kan også i dag have glæde af denne profeti.

Til eftertanke

Hvilken betydning ville følgende have for mig

- skulle begivenheden være sket på en sabbat?
- skulle Johannes ved Ånden være ført til den yderste dag?

Menneskesønnen

Åb 1,12-18

Sammenlign Johannes' Åbenbaring 1,13-15 med Daniels Bog 10,5-6.

Baggrund

Johannes oplever et syn. Hvad han ser, er så overvældende, at han er i bekneb for ord. Han ser Kristus i majestætisk pragt som ypperstepræst og dommer. Synet er så voldsomt, så Johannes falder ned for hans fødder som død. Men den opstandne Kristus lægger hånden på ham, en livgivende berøring, der også kan betyde antagelse og kald til tjeneste.

På de majestætiske billeder følger nu majestætiske ord, som Johannes får lov at høre: Kristus, den første og den sidste og den, som lever. Døden kunne ikke holde ham. Herren er selv herre over døden. Hvilken trøst for menigheden, der er lagt for had. Hvor ynkelig synes de mægtiges spil med musklerne, når de stilles overfor døden. Men Kristus er den sejrende. Den opstandne vækker det til døden forskrækkede menneske til live. Hans trøstende opmuntring: "Frygt ikke!" gælder også til os.

Til fordybelse

Kristus er Alfa og Omega: Det første og sidste bogstav i det græske alfabet. Når det første og det sidste bogstav i et ord passer, bliver det indviklede i midten ordnet:

Kirstus begnyderen, legiså fundelderer!

Vi tror, at vores verden får mening fra historiens første og sidste bogstav: Jesus Kristus.

Til eftertanke

"Begyndelsen og enden, o Herre, er dit.
Og alt derimellem i livet var mit.
Og strejfed jeg om uden mål eller med,
hos dig, Gud, er klarhed, for lyst er dit sted."
(Fritz Reuter)

Hvad tiltaler mig i dette digt?
Hvor ønsker jeg at sige imod?

De syv menigheder

Hvilken betydning har det, at "syv" bliver nævnt gentagne gange?

Baggrund

Hele Johannes' Åbenbaring, men i særdeleshed brevene til de syv menigheder, er "dokumenter for urkristen sjælesorg for menighederne. Det udelukker ikke værkets gyldighed i århundrederne, der fulgte efter, men på grund af disse meget konkrete henvisninger til anliggender i de lokale menigheder dengang, er den nutidige tolkning med hensyn til bestemte enkeltheder som oftest henvist til formodninger og famlen.

På den anden side indeholder dette afsnit, der er bundet op på tid og sted, kimen til alle bogens store og blivende emner over tid og sted. Alt det vigtige fra de følgende kapitler er allerede påpeget her ... læseren ... bør ikke kaste sig over afsnittene om endens tid som fribytter, men snarere gå til dem som et helligt forskrækket og ramt, nedbøjet menneske, der kender sin plads, nemlig gennem den smalle port af budskaber til menighederne" (WStB, Adolf Pohl, a.a.O., 91).

Til fordybelse

Den kirkehistoriske udlægning siger: Enhver af de syv menigheder står for et bestemt afsnit i historien. Denne tolkning er der først belæg for i senmiddelalderen. De fleste bibelfortolkere deler imidlertid følgende synspunkt: Alle udsendte syv skrivelser gælder for enhver menighed til enhver tid. Ingen menighed kan alene begrænses til et enkelt budskab, og ingen menighed bør ignorere nogen af kravene eller opmuntringerne i de syv budskaber.

Til anvendelse

Hvordan kunne Jesu budskab lyde til min lokale menighed? Hvilken opmuntring kunne den have glæde af? Hvilken formaning ville være rimelig?

Menigheden i Efesos (1)

Åb 2,1-3

Hvilken værdi har den Opstandnes kendskab?

Baggrund

Den måde, Kristus præsenterer sig selv på, viser, at universets Herre også er menighedens Herre. Hans vandring imellem de syv lysestager er udtryk for dyb interesse og inderligt fællesskab.

Den prøvende domsundersøgelse når frem til, at menigheden i Efesos ikke lå på den lade side, men videreførte missionens værk. Dens indsats var utrættelig.

"Teksterne viser, hvor stærk kristusforventningen præger den aktuelle adfærd. Ingen tale om flugt ind i fremtiden! De går til de daglige opgaver med endnu større håb netop i forventningen om guddommelige forandringer. Det gamle profetord fra Esajas 40,31 gælder i lyset af den kristne nærforventning dobbelt og tredobbelt: 'Men de, der håber på Herren, får nye kræfter, de får vinger som ørne. De løber uden at blive trætte, de vandrer uden at udmattes.' Den, der ikke håber, vil snart heller ikke løbe mere. Han bliver, hvor han er, og tager, hvad der lige kommer" (WStB, Adolf Pohl, a.a.O., 97).

Herren roser dem for evnen og viljen til at være kritisk overfor tidens strømninger. Falske apostle gjorde sig gældende. De brillerede med specielle erfaringer. De imponerede med indtryksfuld viden. De gjorde krav på fuldmagt. Men menigheden i Efesos afslørede de selvbestaltede superapostle som løgnere.

Til anvendelse

"Jeg tvivler, når jeg burde tro,
og når jeg kritisk burde spørge:
Godtager jeg blot det hele.
Herre, hjælp mig at sige det rette,
hjælp mig at vove det gode,
Herre, hjælp mig at gøre det rette."
(Kurt Rommel)

Menigheden i Efesos (2)

Åb 2,4-7

Hvad antyder opfordringen "Husk derfor på ..." i vers 5?

Baggrund

Den første kærlighed er inderligt fællesskab med Jesus, som virkeliggøres i tjenesten for næsten. Hvis den mangler, bliver kampen om den rene lære og disciplin samt diskussionen om en god menighedsorden forkert og farlig. Jesus opmuntrer til omvendelse.

Nikolaiterne var en gruppe, som mistolkede den kristne frihed som tilladelse til at synde. Derfor blev de også involveret i seksuelle vildfarelser. Herren er glad for menighedens "nej" til falske kompromisser. Alligevel opretholder han formaningerens alvor. Uden forbindelse til ham ophører menigheden faktisk med at leve.

Men Jesus giver menigheden håb. Derfor taler han fortsat med den: Husk derfor ..., omvend dig, vær sejrende.

Husk derfor på ...

"Den, der erkender, at velsignelserne i hans liv afbrydes, hvor den åndelige tråd rives over og ægte fremskridt står i stampe, bør huske begyndelsen med Gud og beslutte sig på at forny den. Den tid bør igen blive levende" (WStB, Adolf Pohl, a.a.O., 101).

Omvend dig, og gør de gerninger, du først gjorde

Herved forstås de gerninger, der vækkes til live igen i det nye fællesskab med Kristus.

Vær sejrende

På appellen følger løftet til de sejrende. De vil til evig tid leve af Kristus. Han er selv deres livstræ.

Resume

"Vi vil overvinde" er mere end en selvopmuntring. Enhver, der tilhører sejrherren, har andel i hans sejr.

Spørgsmål til drøftelse

Udgangspunkt

"Jeg er moden til øen" (ty)
"Jeg er klar til at trække stikket" (da)

Hvad tænker I, når I hører sådanne udsagn?

Hvordan virker derimod et påtvunget "ø-ophold" (isolation)?

Åb 1,12-18

**Hvilket billede af Menneskesønnen gør særligt indtryk på jer?
Hvorfor?**

"... som død" (v. 17)
"Jeg er ... den, som lever" (v. 18)

Hvilken betydning har Johannes' erfaringer for vores menighed?

Åb 2,1-3

"Ingen kritik er ros nok" (ty)
"Det kunne have været værre" (da)

Hvorfor er ros rimelig, ja livsvigtig?

Hvad er rosværdigt ved menigheden i Efesos?

Åb 2,4-7

"Den, der er tilfreds med sin have, har ikke fortjent den"
(Karl Foerster, Havefilosof)

Hvilken værdi har konstruktiv kritik?

Hvad kan menigheden i Efesos kritiseres for?

Afslutning

Hvad kan Kristus glæde sig over, når han tænker på vores menighed?

Hvordan ville et budskab til vores menighed mon se ud?